

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

_____ 31.08 2021 р.

“ МІЖНАРОДНЕ МІГРАЦІЙНЕ ПРАВО ”
(англійською мовою)

для студентів факультету міжнародних відносин

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293«Міжнародне право»

**КРЕДИТНО-МОДУЛЬНА СИСТЕМА
ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ**

Земан І.В. Міжнародне міграційне право (англійською мовою).
Робоча програма навчальної дисципліни для студентів факультету міжнародних відносин за спеціальністю 293 – «Міжнародне право». Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, 2021.- 35 с.

Розробник:

Земан І.В., кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного права
Протокол № 1 від. “30” серпня 2021 р.

Завідувач кафедри міжнародного права
“30” серпня 2021 р.

проф.Репецький В.М.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни “Міжнародне міграційне право” (англійською мовою))

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна</i> форма навчання
Кількість кредитів – 5		<i>Вибіркова</i>
Модулів – 1	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	Рік підготовки: 1-й (магістри)
Змістових модулів – 1	Спеціальність: 293 – «Міжнародне право»	Семестр 1-ий
Курсова робота		Лекції 32 год.
Загальна кількість годин – 150 год		Практичні, семінарські 16 год.
Тижневих годин: аудиторних – 3		Самостійна робота 102 год.
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	Індивідуальні завдання
		Вид контролю: залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета.

Формування комплексних знань про особливості правового регулювання світової міграції; визначення прав основних категорій мігрантів; визначення правового статусу біженців та внутрішньо переміщених осіб.

2.2. Завдання.

Приступаючи до вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне міграційне право», студенти повинні перш за все зрозуміти місце цієї дисципліни в системі інших навчальних дисциплін, встановити зв'язок між ними.

Завдання навчальної дисципліни полягає в системному і комплексному аналізі категорій населення у міжнародному праві. Важливий фокус буде зосереджено на дослідженні правового статусу біженців та внутрішньо переміщених осіб, а також міжнародним механізмам боротьби з нелегальною міграцією та торгівлею людьми.

У результаті вивчення дисципліни “Міжнародне міграційне право” студенти повинні:

Засвоїти (знати):

Концепції та основні категорії населення у міжнародному праві; принципи та політику захисту осіб, що потребують захисту; загальне розуміння як це регулювання та політика можуть бути поширені та імplementовані на міжнародному та національному рівнях.

Вміти:

Використовувати набуті знання основ міжнародного міграційного права у практичній діяльності для надання юридичних консультацій та захисту громадян України, іноземців, шукачів притулку, біженців та трудящих-мігрантів.

Програмні результати навчання за ОП

ПРН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.

ПРН 10. Усвідомлювати механізм та наслідки імplementації норм міжнародних договорів, актів міжнародних міжурядових організацій, рішень міжнародних судів у національний правопорядок.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекційні заняття

Тема 1. Правове регулювання міграції у міжнародному праві.

Сучасні концепції про становище фізичної особи в міжнародному праві. Статус особи і міжнародна правосуб'єктність. Засоби набування громадянства. Подвійне громадянство і правові засоби його позбавлення. Втрата громадянства та проблема апатридів. Регламентація громадянства в законодавстві України.

Правове становище іноземних громадян. Юридичні основи права притулку. Територіальний і дипломатичний притулки.

Поняття міжнародного міграційного права. Діяльність Міжнародної організації з міграції.

Тема 2. Громадянство та апатриди у міжнародному праві та національних правових системах

Поняття і значення громадянства для правового становища індивіда в міжнародних відносинах. Питання громадянства в міжнародному праві. Вплив міжнародного права на процес регулювання громадянства. Європейська конвенція про громадянство 1997 р. Справа Ноттебома 1955 р.

Засоби набування громадянства. Подвійне та множинне громадянство і правові засоби його позбавлення. Втрата громадянства та проблема апатридів.

Регламентація громадянства в законодавстві України. Закон України «Про громадянство України».

Тема 3. Правовий статус іноземців в Україні та національних правових системах

Правове становище іноземних громадян. Міжнародне право про правові режими іноземців. Національний, спеціальний та режим найбільшого сприяння іноземців. Дипломатичний та консульський захист іноземних громадян.

Законодавство України про іноземців. Правовий статус іноземців в Україні. В'їзд, перебування і виїзд іноземців з України. Трудові, майнові та особисті немайнові права іноземців в Україні. Навчання іноземців в Україні. Шлюбні та сімейні права іноземців. Захист прав іноземців. Відповідальність іноземців за правопорушення.

Тема 4. Притулок у міжнародному праві

Право притулку: поняття й історія. Юридичні основи права притулку. Основні риси інституту притулку. Обмеження щодо надання притулку. Територіальний і дипломатичний притулки. Спроби кодифікації права притулку. Декларація про територіальний притулок 1967 р.

Розвиток концепції притулку у сучасному міжнародному праві. Притулок та принцип невисилання. Розвиток імперативної норми міжнародного права щодо заборони висилання. Діяльність УВКБ ООН у сфері розвитку концепції територіального притулку у міжнародному праві.

Тема 5. Правовий статус біженців

Історичні витоки захисту прав біженців. Розвиток прав біженців протягом ХХ ст. Особливості встановлення статусу біженця. концепції визначення категорії «біженець» на початку ХХ ст. Визначення категорії «біженець» у Конвенції про статус біженців 1951 р. та Протоколі 1967 р.

Сучасне розширене поняття «біженець». Регіональні підходи до визначення поняття «біженець». Визначення категорії «біженець» у законодавстві України. Основні критерії визначення категорії біженець: обґрунтовані побоювання, наявність переслідування, основні підстави переслідування, належність до певної групи. Положення, які визначають підстави позбавлення для окремих категорій осіб права на отримання статусу біженця. Юридичні підстави втрати статусу біженця. УВКБ ООН: структура, мандат та функції.

Тема 6. Внутрішньо переміщені особи

Міжнародні стандарти захисту внутрішньо-переміщених осіб (ВПО). Керівні принципи внутрішньо переміщених осіб. Мандат спеціального доповідача із захисту прав внутрішньо переміщених осіб. Роль УВКБ ООН у захисті та регулюванні прав ВПО. Вплив інших міжнародних організацій на захист ВПО.

Поняття біженців та внутрішньо переміщених осіб в українському законодавстві. Актуальні проблеми ВПО в Україні та світі.

Тема 7. Правовий статус трудових мігрантів

Правове забезпечення працівників-мігрантів на міжнародному та національному рівнях. Міжнародно-правовий захист трудових прав мігрантів. Принципи і стандарти захисту трудящих-мігрантів у рамках ООН. Вплив МОП на статус трудових мігрантів. Міжнародний захист трудових мігрантів на регіональному рівні. Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів. Правовий статус працівників-іммігрантів в Україні. Нормативно-правове регулювання трудової міграції в Україні.

Тема 8. Нелегальна міграція та торгівля людьми

Поняття та сутність нелегальної міграції. Причини нелегальної міграції та її наслідки. Суб'єкти нелегальної міграції. Протидія нелегальній міграції.

Внутрішні та зовнішні чинники торгівлі людьми. Основні уразливі категорії осіб, що підпадають ризику торгівлі людьми. Види торгівлі людьми: примусова праця, рабство, звичаї подібні до рабства, сексуальна експлуатація, використання у порнобізнесі, примусова вагітність, вилучення органів, проведення дослідів над людиною, використання у жебрацтві, втягнення в злочинну діяльність, використання у збройних конфліктах, усиновлення (удочеріння) з метою наживи, продаж дитини.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Денна форма навчання

№ п/п	ТЕМА	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1				
1	Правове регулювання міграції у міжнародному праві.	4	2	10
2	Громадянство та апатриди у міжнародному праві та національних правових системах	4	2	15
3	Правовий статус іноземців в Україні та національних правових системах	4	2	15
4	Притулок у міжнародному праві	2	2	15
5	Правовий статус біженців	6	2	15
6	Внутрішньо переміщені особи	4	2	12
7	Правовий статус трудових мігрантів	4	2	10
8	Нелегальна міграція та торгівля людьми	4	2	10
Всього:		32	16	102

5. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Правове регулювання міграції у міжнародному праві

1. Концепції статусу фізичної особи в міжнародному праві.
2. Міжнародно-правове регулювання громадянства.
3. Правовий статус іноземців в Україні.
4. Поняття міжнародного міграційного права.

Рекомендовані джерела.

І. Міжнародні документи та національне законодавство.

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. №30. Ст.141. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22.09.2011. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 19-20. ст.179. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3773-17/page>
3. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 08.07.2011. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 16. ст.146. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
4. Конвенція про статус біженців від 28.07.1951 URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_011
5. Конвенція про статус апатридів від 28.09.1954 URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_232
6. Конвенція про скорочення безгромадянства від 30.08.1961 URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_240
7. Декларація про територіальний притулок від 14.12.1967 URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_316
8. Статут Міжнародної організації з міграції URL: https://iom.org.ua/sites/default/files/iom_constitution_ukrainian_0.pdf

II. Наукова література.

1. Боярс Ю.Р. Вопросы гражданства в международном праве. М., 1986. – 160 с.
2. Гай С. Гудвин-Гилл. Статус беженца в международном праве / Пер. с англ. под ред. М.И. Левиной. - М.: ЮНИТИ, 1997. 647 с.
3. Дахова І. І. Принцип запобігання виникненню випадків безгромадянства в міжнародних актах і законодавстві України. Форум права. 2015. № 4. С. 79–83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
4. Дракохруст Т. В. Проблеми інституту громадянства у міжнародному праві. Порівняльно-аналітичне право. 2015. №4. С.428-431. URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/6096/1/%D0%94%D1%80%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D1%85%D1%80%D1%83%D1%81%D1%82_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf
5. Лукашук И.И. Международное право. Общая часть. 3-е изд., перераб. и доп. Москва. 2005. 432 с.
6. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. К., 2006. 336 с.
7. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. К., 2012. 437 с.
8. Потапов В.И. Беженцы и международное право. М., 1986. 103 с.
9. Малиновська О.А., Журановська Л.А. Міжнародна міграція як чинник демографічної безпеки. Стратегічна панорама. 2007. №2. С. 172–184.
10. Малиновська О.А. Статистика міграцій в посиленні формування міграційної політики держав. Стратегічна панорама. 2008. №1. С.145-153.
11. Міжнародний захист прав людини та права біженців. Навчальний посібник / Буроменський М. В. К., 2002. 160 с.

Тема 2. Громадянство та апатриди у міжнародному праві та національних правових системах

1. Поняття громадянства в міжнародному праві.
2. Способи набуття та втрати громадянства.
3. Правовий статус апатридів та осіб з множинним громадянством
4. Європейська конвенція про громадянство 1997 р. Справа Ноттебома 1955 р.
5. Регламентація громадянства в законодавстві України.

Рекомендовані джерела.

I. Міжнародні документи та національне законодавство.

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. №30. Ст.141. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22.09.2011. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 19-20. Ст.179. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3773-17/page>
3. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 08.07.2011. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 16. Ст.146. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
4. Конвенція про статус біженців від 28.07.1951 URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_011
5. Конвенція про статус апатридів від 28.09.1954 URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_232
6. Конвенція про скорочення безгромадянства від 30.08.1961 URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_240
7. Декларація про територіальний притулок від 14.12.1967 URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_316

II. Наукова література.

1. Бедрій Р. Б. Громадянство України: конституційно-правові основи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец 12.00.02. К., 2005. 16 с.
2. Боярс Ю.Р. Вопросы гражданства в международном праве. М., 1986. 160 с.
3. Гай С. Гудвин-Гилл. Статус беженца в международном праве / Пер. с англ. под ред. М.И. Левиной. М.: ЮНИТИ, 1997. 647 с.
4. Дахова І. І. Принцип запобігання виникненню випадків безгромадянства в міжнародних актах і законодавстві України. Форум права. 2015. № 4. С. 79–83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
5. Дракохруст Т. В. Проблеми інституту громадянства у міжнародному праві. Порівняльно-аналітичне право. 2015. №4. С.428-431. URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/6096/1/%D0%94%D1%80%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D1%85%D1%80%D1%83%D1%81%D1%82_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdfЧерниченко С. В. Международно-правовые вопросы гражданства / С. В. Черниченко. Ё М. : Международные отношения, 1968. 158 с.
6. Лукашук И.И. Международное право. Общая часть. 3-е изд., перераб. и доп. Москва. 2005. 432 с.
7. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. К., 2006. 336 с.
8. Міжнародне публічне право: підручник / Т.Л. Сироїд. – Одеса : Фенікс, 2018.
9. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. К., 2012. 437 с.
10. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 томах / [В.В. Мицик, М.В. Буроменський, О.В. Буткевич та ін.]; за ред. В.В. Мицика. Т. 1: Основи теорії. – Харків: Право, 2019; (2-ге видання, змінене 2020).

11. Тодика Ю. М. Громадянство України: конституційно-правовий аспект : навч. посіб. Х. : Факт, 2002. 254 с.

Тема 3. Правовий статус іноземців в Україні та національних правових системах

1. Правовий статус іноземців.
2. Правові режими іноземців.
3. Дипломатичний та консульський захист іноземців.
4. Статус іноземців в Україні.

Рекомендовані джерела.

I. Міжнародні документи.

1. Закон України “Про імміграцію”. ВВР 2001, № 41, ст.197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2491-14#Text>
2. Закон України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”. ВВР, 2012, № 19-20, ст.179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>
3. Закон України «Про закордонних українців». ВВР, 2004, № 25, ст.343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1582-15#Text>
4. Конвенція про статус апатридів від 28.09.1954 URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_232
5. Конвенція про скорочення безгромадянства від 30.08.1961 URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_240

II. Наукова література.

1. Грузінова Л. Трудова діяльність іноземних громадян та осіб без громадянства в Україні: міжнародні аспекти. Юридичний журнал. 2003. №9(15). С. 70–75.

2. Константинов С.Ф. Адміністративно-правовий статус іноземців в Україні та механізм його забезпечення: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ України. – К., 2002. – 18 с.
3. Константинов С.Ф. Еволюція поняття іноземців та осіб без громадянства в Україні. Держава і право. Юрид. і політ. науки: Зб. наук. пр. 2001. Вип. 13. С.209-214.
4. Ковалишин І. Правовий статус біженців в Україні як вид правового статусу іноземців. Право України. 2001. № 2. С.38-44.
5. Макух В.В. Проблеми міграцій у відносинах між країнами Магриху та ЄС: досвід України. Стратегічна панорама. 2008. №2. С. 145–151.
6. Пищуліна О.М. Міжнародна міграція та розвиток України в напрямі Європейської інтеграції. Стратегічна панорама. 2008. №2. С. 271–272.
7. Khomenko H., Voichenko O. Immigration Legislation in Ukraine: What's New in Work Permit Related Legislation? The Ukrainian Journal of Business Law. 2005. December. P. 28.
8. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. К., 2006. 336 с.
9. Міжнародне публічне право: підручник / Т.Л. Сироїд. – Одеса : Фенікс, 2018.
10. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. К., 2012. 437 с.
11. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 томах /[В.В. Мицик, М.В. Буроменський, О.В. Буткевич та ін.]; за ред. В.В. Мицика. Т. 1: Основи теорії. – Харків: Право, 2019; (2-ге видання, змінене 2020).

Тема 4. Притулок у міжнародному праві

1. Поняття притулку у міжнародному праві.
2. Джерела закріплення права притулку.
3. Імперативна норма щодо заборони висилання.
4. Територіальний і дипломатичний притулки.
5. Діяльність УВКБ ООН щодо гарантування притулку у міжнародному праві.

Рекомендовані джерела.

I. Міжнародні документи.

1. Convention on Territorial Asylum. Organization of American States from 29 December 1954 URL: <http://www.refworld.org/docid/3ae6b36614.html>
2. The [Universal Declaration of Human Rights](http://www.un.org/en/udhrbook/pdf/udhr_booklet_en_web.pdf) from 10 December 1948 URL: http://www.un.org/en/udhrbook/pdf/udhr_booklet_en_web.pdf
3. The American Convention on Human Rights from 22 November 1969 URL: <https://www.cidh.oas.org/basicos/english/basic3.american%20convention.htm>
4. African Charter on Human and Peoples' Rights from 1 June 1981 URL: <http://www.achpr.org/instruments/achpr/#a12>
5. International Covenant on Civil and Political Rights from 19 December 1966 URL: <https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%20999/volume-999-i-14668-english.pdf>
6. Declaration on Territorial Asylum from 14 December 1967 URL: <http://www.refworld.org/docid/3b00f05a2c.html>

II. Наукова література.

1. Гринчак В. А. Право притулку в державах-учасницях Співдружності Незалежних Держав: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук 12.00.10. К., 1995.
2. Гринчак В. А. Право притулку в державах-учасницях Співдружності Незалежних Держав: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук 12.00.10. К., 1995.

3. Грабова Я.О. Право на притулок як право особи. Національні та міжнародні стандарти сучасного державотворення: тенденції та перспективи розвитку: *матеріали міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Харків, 5–6 серпня 2016 р.). Харків: Східноукр. юрид. організація. 2016. С. 20–23.
4. Гай С. Гудвин-Гилл. Декларация о территориальном убежище 1967 года. *United Nations Audiovisual Library of International Law*. URL: https://legal.un.org/avl/pdf/ha/dta/dta_r.pdf
5. Савчин М.В. Механізми захисту прав біженців та шукачів притулку: міжнародний та національний рівні. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Ужгород, 2007. 607 с.
6. Тищенко Я.С. Право біженців на свободу пересування та вибір місця проживання в Україні. Вісник Запорізького юридичного інституту. 2002. № 3 (20). С.39–45. Boed R. The state of the right of asylum in international law. *Duke Journal of Comparative and International Law*. 1994. Vol. 5. P. 1-33.
8. Giuffré Mariagiulia. *The Readmission of Asylum Seekers under International Law*. Oxford, 2020. 408 p.
9. Goodwin-Gill Guy, McAdam Jane. *The Refugee in International Law*. Third Edition. Oxford, 2007. 786 p.
10. Harvey Colin. Time for Reform? Refugees, asylum-seekers and Protection under International human rights law. *Refugee Survey Quarterly*. 2015. № 34. P. 43–60.
11. María-Teresa Gil-Bazo. Asylum as a General Principle of International Law. *International Journal of Refugee Law*. 2015. Volume 27. Issue 1. Pages 3–28.

Тема 5. Правовий статус біженців

1. Становлення інституту захисту прав біженців.
2. Основні джерела міжнародного захисту прав біженців.
3. Поняття та критерії визначення статусу біженця.
4. Позбавлення та втрата статусу біженця.
5. УВКБ ООН: структура, мандат та функції.

Рекомендовані джерела.

I. Міжнародні документи та національне законодавство.

1. Закон України «Про біженців». Відомості Верховної Ради України. 2001. № 47. Ст. 250
2. Закон України «Про правовий статус іноземців». Відомості Верховної Ради України. 1994. N 23. Ст. 161
3. Картахенская декларация о беженцах, принятая на Коллоквиуме по теме «Международная защита беженцев в Центральной Америке, Мексике и Панаме: юридические и гуманитарные вопросы», проходившем в Картахене (Колумбия) с 19 по 22 ноября 1984 года. URL: <http://www.unhcr.ru/doc/1984-kartah.doc>.
4. Конвенция 1969 года по конкретным аспектам проблем беженцев в Африке. URL: <http://www.unhcr.ru/doc/1969-afrika.doc>
5. Конвенция о сокращении безгражданства (30 августа 1961 г.). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
6. Конвенция о статусе апатридов (28 сентября 1954 г.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cai>
7. Конвенция про статус біженців (28 липня 1951 р.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
8. International Covenant on Civil and Political Rights from 19 December 1966 URL: <https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%20999/volume-999-i-14668-english.pdf>
9. Протокол щодо статусу біженців (16 грудня 1966 р.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cai>
10. Протокол, касающийся моряков-беженцев (12 июня 1973 г.) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/inain.cgi>

II. Наукова література.

1. The 1951 Convention relating to the Status of Refugees and its 1967 Protocol. A commentary / ed. A. Zimmermann. – Oxford University Press, 2011. – 1799 p.
2. Feller E. International refugee protection 50 years on: The protection challenges of the past, present and future. IRRC September. 2001. Vol. 83. No 843. URL: https://www.icrc.org/eng/assets/files/other/581-606_feller.pdf Guild E., Moreno-Lax V. Current challenges for International refugee law, with a focus on EU policies and EU cooperation with the UNHCR // EXPO/B/DROI/2012/15. [Electronic source]. – Available at: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2013/433711/EXPO-DROI_NT\(2013\)433711_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2013/433711/EXPO-DROI_NT(2013)433711_EN.pdf) Jastram K., Marilyn Achiron M. Refugee Protection: A Guide to International Refugee Law [Electronic source]. – Available at: <http://www.refworld.org/docid/3cd6a8444.html>
5. Анісімова Т.Є. Забезпечення прав біженців та шукачів притулку в Україні. К., 2004.
6. Бандурка О.О. До питання про приведення процедури надання статусу біженця у відповідність міжнародним нормам. Вісник Запорізького юридичного інституту. 2002. № 2 (19). С.316-322.
7. Гай С. Гудвин-Гилл. Статус беженца в международном праве / Пер. с англ. под ред. М.И. Левиной. М.: ЮНИТИ, 1997. 647 с
8. Гончаренко Е.А. Принципы международно-правового статуса беженцев. Проблемы законности. 2004. Вып. 65. С.187-194.
9. Зарубей В. Правове регулювання перебування іноземців та біженців в Україні. Право України. 1999. № 8. С.52-56.
10. Ковалишин І. Поняття „біженець”: критерії визначення в законодавстві України. Право України. 1999. № 11. С.112-118.

11. Малиновська О. Приєднання України до Конвенції ООН 1951 р. та Протоколу 1967 р. про правовий статус біженців. Юридичний вісник. 2002. № 1. С.110-118.
12. Міжнародний захист прав людини та права біженців. Навчальний посібник / Буроменський М. В. К., 2002. 160 с.

Тема 6. Внутрішньо переміщені особи

1. Міжнародні стандарти захисту внутрішньо-переміщених осіб (ВПО).
2. Керівні принципи внутрішньо переміщених осіб.
3. Мандат спеціального доповідача із захисту прав внутрішньо переміщених осіб.
4. Регулювання статусу внутрішньо-переміщених осіб в українському законодавстві.

Рекомендовані джерела.

I. Міжнародні документи.

1. Guiding Principles on Internal Displacement. Report of the Representative of the Secretary-General, Mr. Francis M. Deng, submitted pursuant to Commission resolution 1997/39. – E/CN.4/1998/53/Add.2 11 February 1998. [Electronic source]. – Available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G98/104/93/PDF/G9810493.pdf?OpenElement>
2. Report of the Special Rapporteur on the human rights of internally displaced persons // A/HRC/38/39. [Electronic source]. – Available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G18/102/55/PDF/G1810255.pdf?OpenElement>
3. Special Rapporteur on the Human Rights of Internally Displaced Persons [Electronic source]. – Available at: <https://www.ohchr.org/EN/Issues/IDPersons/Pages/IDPersonsIndex.aspx>

II. Наукова література.

1. Бузницький Ю.В., Бурлака П.Г., Рубанов С.В. Судебная защита беженцев и лиц, прибывших в Украину в поисках убежища: Практ. рекоменд. / Представительство Верховного Комиссара ООН по делам беженцев в Украине; Центр исследований проблем миграции. – К.: МП Леся, 2000. – 120 с.
2. Гринчак В.А. Притулок у міжнародному праві: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: 12.00.10 – «Міжнародне право» / В.А. Гринчак. К., 1995. 16 с.
3. Кужняк Б. Внутрішньо переміщені особи, як проблема національного та міжнародного права / Б. Кужняк, І. Земан // Україна в умовах трансформації міжнародної системи безпеки. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. (Львів, 23-24 травня 2017 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2017. С. 63 – 66.
4. Механізм забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб: національний та міжнародний аспекти / [С.Б. Булеца, О.І. Котляр, Я.В. Лазур та ін.]. Ужгород: РІК-У, 2017. – 348 с.
5. Українська Революція гідності, агресія РФ і міжнародне право. – К. : К.І.С., 2014. 1016 с.
6. Черкес М.Е., Погребной С.А., Курочкина М.В., Сиволога Ю.В., Журжий А.В. Правовая регламентация статуса беженцев и лиц, ищущих убежище: Учеб. пособие / Одесская национальная юридическая академия / Марк Ефимович Черкес (общ. ред.), Сергей Алексеевич Погребной (общ. ред.). – О.: Латстар, 2002. – 164с. – Библиогр.: с.76-80.
7. Чехович С. Заборона вислання (non-refoulement) біженців, як основоположний принцип міжнародного захисту прав людини. // Проблеми міграції. - 2000. - №2. - С. 2-7

8. Чехович С.Б. Принципи невислання та невидачі як основний зміст притулку. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2004. № 6 (32). С.36-44.
9. Шульга Н.А. Великое переселение: репатрианты, беженцы, трудовые мигранты. Киев: Университет социологии НАН Украины, 2002. – 700 с.
10. Kuźniak B., Zeman I. Sytuacja uchodźców wewnętrznych na Ukrainie w świetle regulacji prawno-międzynarodowych. Studia Prawnicze KUL. 2018. No 1 (73). S. 81-94.

Тема 7. Правовий статус трудових мігрантів

1. Поняття трудових мігрантів у міжнародному праві.
2. Міжнародно-правовий захист трудових прав мігрантів.
3. Принципи і стандарти захисту трудящих-мігрантів у рамках ООН.
4. Міжнародний захист трудових мігрантів на регіональному рівні.
5. Правовий статус працівників-іммігрантів в Україні.

Рекомендовані джерела.

I. Міжнародні документи та національне законодавство.

1. Закон України “Про зайнятість населення”. ВВР, 2013, № 24, ст.243. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
2. Закон України “Про зовнішню трудову міграцію”. ВВР, 2015, № 49-50, ст.463. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-19#Text>
3. Закон України “Про імміграцію”. ВВР, 2001, № 41, ст.197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2491-14#Text>
4. Закон України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”. ВВР, 2012, № 19-20, ст.179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>

5. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
6. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text (
7. Конвенція про працівників-мігрантів (переглянута 1949 року) № 97 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_159#Text
8. Конвенція про зловживання в галузі міграції і про забезпечення працівникам-мігрантам рівних можливостей і рівного ставлення № 143 від 4.06.1975 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_163#Text
9. Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів від 24.11.1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_307#Text
10. Міжнародна конвенція про захист прав усіх трудящих-мігрантів і членів їх сімей від 18.12.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_203#Text
11. Конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів і членів їхніх сімей держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав від 14.11.2008. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_j82#Text
12. Про зовнішню трудову міграцію : Закон України від 05.11.2015 р. № 761-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-VIII#Text>

II. Наукова література.

1. Волоско Я. О. Міжнародна трудова міграція населення: причини виникнення та наслідки для економіки. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Юридичні науки». 2015. № 824. С. 21-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2015_824_6
2. Волоско Я.О. Міжнародна трудова міграція населення: причини виникнення та наслідки для економіки. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Юридичні науки». 2015. № 824. С. 21-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2015_824_6
3. Новік В.О. Довідник для біженців та іммігрантів. К.: ГРОТ, 2001. 304 с.

4. Світяшук А. Академічна міграція. Центр дослідження суспільства, Ukrainian Resource and Development Centre (URDC). URL: www.cedos.org.ua/uk/osvita/akademichna-mihratsiia
5. Смутчак З. В. Проблема трудової міграції: позитивні і негативні наслідки для економіки. Економічний вісник. Серія «Фінанси, облік, оподаткування». 2018. Вип. 2. С. 192-198. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ehsfat_2018_2_28
6. Шашкова І. Участь Міжнародної організації праці в системі міжнародно-правового захисту прав трудящих-мігрантів та членів їх сімей // Юридична Україна. – 2005. – №8. – С. 77

Тема 8. Нелегальна міграція та торгівля людьми

1. Поняття та сутність нелегальної міграції.
2. Внутрішні та зовнішні чинники торгівлі людьми.
3. Види торгівлі людьми.
4. Міжнародно-правові механізми попередження торгівлі людьми.

Рекомендовані джерела.

І. Міжнародні документи та національне законодавство.

1. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України. Відомості Верховної Ради. 2014, № 26, ст.892). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>
2. Про закордонних українців. Відомості Верховної Ради України. 2004, № 25, ст.343)/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1582-15#Text>
3. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні. Відомості Верховної Ради України. 2004, № 15, ст.232). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text>

4. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства. Відомості Верховної Ради України. 2012, № 19-20, ст.179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>

II. Наукова література.

1. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності) : підручник / В. А. Гринчак, І. В. Земан, І. І. Когутич, О. К. Марін. – Харків : Право, 2019. – 440 с.
2. Міжнародно-правові проблеми протидії нелегальній міграції та торгівлі жінками. За редакцією Римаренка Ю.І., Кондратьєва Я.Ю., Ю.С.Шемшученка. – К.: Ін-т держави та права ім. В.М.Корецького НАН України, 2003. – 532 с.
3. Римаренко Ю.І. Міжнародне міграційне право : Підручник. Київ, 2007. – 639 с.
4. Чумак В., Шаповалова М., Казьміркевич П. Політика України у сфері контролю над нелегальною міграцією 2006. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: http://icps.com.ua/pub/files/43/53/Migration_Policy_UKR.pdf

6. ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ (не передбачені навантаженням)

7. ТЕМАТИКА ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ

1. Дипломатичний та консульський захист іноземних громадян.
2. Правовий статус іноземців в Україні.
3. В'їзд, перебування і виїзд іноземців з України.
4. Навчання іноземців в Україні.
5. Шлюбні та сімейні права іноземців.
6. Внутрішні та зовнішні чинники торгівлі людьми.
7. Основні уразливі категорії осіб, що підпадають ризику торгівлі людьми.
8. Регіональні підходи до визначення поняття «біженець».
9. Визначення категорії «біженець» у законодавстві України.
10. Положення, які визначають підстави позбавлення для окремих категорій осіб права на отримання статусу біженця.
11. Роль УВКБ ООН у захисті та регулюванні прав ВПО.
12. Вплив інших міжнародних організацій на захист ВПО.
13. Актуальні проблеми ВПО в Україні та світі.
14. Вплив МОП на статус трудових мігрантів.
15. Міжнародний захист трудових мігрантів на регіональному рівні.

8. КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Концепції статусу фізичної особи в міжнародному праві.
2. Міжнародно-правове регулювання громадянства.
3. Правовий статус іноземців в Україні.
4. Поняття міжнародного міграційного права.
5. Поняття громадянства в міжнародному праві.
6. Способи набування та втрати громадянства.
7. Правовий статус апатридів та осіб з множинним громадянством
8. Європейська конвенція про громадянство 1997 р. Справа Ноттебома 1955 р.
9. Регламентация громадянства в законодавстві України.
10. Правовий статус іноземців.
11. 2. Правові режими іноземців.
4. Дипломатичний та консульський захист іноземців.
5. Статус іноземців в Україні.
12. Поняття притулку у міжнародному праві.
13. Джерела закріплення права притулку.
14. Імперативна норма щодо заборони висилання.
15. Територіальний і дипломатичний притулки.
16. Діяльність УВКБ ООН щодо гарантування притулку у міжнародному праві.
17. Становлення інституту захисту прав біженців.
18. Основні джерела міжнародного захисту прав біженців.
19. Поняття та критерії визначення статусу біженця.
20. Позбавлення та втрата статусу біженця.
21. УВКБ ООН: структура, мандат та функції.
22. Міжнародні стандарти захисту внутрішньо-переміщених осіб (ВПО).
23. Керівні принципи внутрішньо переміщених осіб.

24. Мандат спеціального доповідача із захисту прав внутрішньо переміщених осіб.
25. Регулювання статусу внутрішньо-переміщених осіб в українському законодавстві.
26. Поняття трудових мігрантів у міжнародному праві.
27. Міжнародно-правовий захист трудових прав мігрантів.
28. Принципи і стандарти захисту трудящих-мігрантів у рамках ООН.
29. Міжнародний захист трудових мігрантів на регіональному рівні.
30. Правовий статус працівників-іммігрантів в Україні.
31. Поняття та сутність нелегальної міграції.
32. Внутрішні та зовнішні чинники торгівлі людьми.
33. Види торгівлі людьми.
34. Міжнародно-правові механізми попередження торгівлі людьми.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни “Міжнародне міграційне право” здійснюється під час проведення лекцій, семінарських занять, підготовки індивідуальних завдань, виконання наукових робіт під керівництвом викладача та самостійної роботи.

При вивченні дисципліни застосовуються загальнонаукові методи теоретичного та емпіричного дослідження; формально-юридичний, історико-правовий, порівняльно-правовий методи; методики оцінки, прогнозування, аналізу даних; технології пошуку й обробки інформації.

10. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

В процесі вивчення дисципліни “Міжнародне міграційне право” використовуються такі методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне опитування;
- підсумкова робота по змістовому модулю;
- оцінювання виконання ІНДЗ (за наявності);

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Міжнародне міграційне право” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1 (поточне опитування)	Підсумкова робота	Разом (%)
Змістовий модуль 1		
T1+T2+T3+T4+T5 T6+T7+T8		
60	40	100

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS	
90-100	Відмінно	A (відмінно)	Зараховано
81-89	Добре	B (дуже добре)	
71-80		C (добре)	
61-70	Задовільно	D (задовільно)	
51-60		E (достатньо)	
0-50	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Не зараховано
0-25		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)	

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

I. Міжнародні документи та національне законодавство.

1. Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів від 24.11.1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_307#Text
2. Закон України “Про зайнятість населення”. ВВР, 2013, № 24, ст.243. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
3. Закон України “Про зовнішню трудову міграцію”. ВВР, 2015, № 49-50, ст.463. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-19#Text>
4. Закон України “Про імміграцію”. ВВР, 2001, № 41, ст.197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2491-14#Text>
5. Закон України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”. ВВР, 2012, № 19-20, ст.179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>
6. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
7. Конвенція про зловживання в галузі міграції і про забезпечення працівникам-мігрантам рівних можливостей і рівного ставлення № 143 від 4.06.1975 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_163#Text
8. Конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів і членів їхніх сімей держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав від 14.11.2008. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_j82#Text
9. Конвенція про працівників-мігрантів (переглянута 1949 року) № 97 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_159#Text
10. Міжнародна конвенція про захист прав усіх трудящих-мігрантів і членів їх сімей від 18.12.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_203#Text
11. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text (

12. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України. Відомості Верховної Ради. 2014, № 26, ст.892). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>
13. Про закордонних українців. Відомості Верховної Ради України. 2004, № 25, ст.343)/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1582-15#Text>
14. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства. Відомості Верховної Ради України. 2012, № 19-20, ст.179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>
15. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні. Відомості Верховної Ради України. 2004, № 15, ст.232). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text>
16. Про зовнішню трудову міграцію : Закон України від 05.11.2015 р. № 761-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-VIII#Text>
17. Convention on Territorial Asylum. Organization of American States from 29 December 1954 URL: <http://www.refworld.org/docid/3ae6b36614.html>
18. International Covenant on Civil and Political Rights from 19 December 1966 URL: <https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%20999/volume-999-i-14668-english.pdf>
19. The [Universal Declaration of Human Rights](http://www.un.org/en/udhrbook/pdf/udhr_booklet_en_web.pdf) from 10 December 1948 URL: http://www.un.org/en/udhrbook/pdf/udhr_booklet_en_web.pdf
20. Declaration on Territorial Asylum from 14 December 1967 URL: <http://www.refworld.org/docid/3b00f05a2c.html>
21. The American Convention on Human Rights from 22 November 1969 URL: <https://www.cidh.oas.org/basicos/english/basic3.american%20convention.htm>
22. African Charter on Human and Peoples' Rights from 1 June 1981 URL: <http://www.achpr.org/instruments/achpr/#a12>

II. Наукова література.

1. Бузницкий Ю.В., Бурлака П.Г., Рубанов С.В. Судебная защита беженцев и лиц, прибывших в Украину в поисках убежища: Практ. рекоменд. / Представительство Верховного Комиссара ООН по делам беженцев в Украине; Центр исследований проблем миграции. – К.: МП Леся, 2000. – 120 с.
2. Волоско Я. О. Міжнародна трудова міграція населення: причини виникнення та наслідки для економіки. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Юридичні науки». 2015. № 824. С. 21-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2015_824_6
3. Гринчак В.А. Притулок у міжнародному праві: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: 12.00.10 – «Міжнародне право» / В.А. Гринчак. К., 1995. 16 с.
4. Кужняк Б. Внутрішньо переміщені особи, як проблема національного та міжнародного права / Б. Кужняк, І. Земан // Україна в умовах трансформації міжнародної системи безпеки. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. (Львів, 23-24 травня 2017 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2017. С. 63 – 66.
5. Механізм забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб: національний та міжнародний аспекти / [С.Б. Булеца, О.І. Котляр, Я.В. Лазур та ін.]. Ужгород: РІК-У, 2017. – 348 с.
6. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності) : підручник / В. А. Гринчак, І. В. Земан, І. І. Когутич, О. К. Марін. – Харків : Право, 2019. – 440 с.
7. Міжнародно-правові проблеми протидії нелегальній міграції та торгівлі жінками. За редакцією Римаренка Ю.І., Кондратьєва Я.Ю., Ю.С.Шемшученка. – К.: Ін-т держави та права ім. В.М.Корецького НАН України, 2003. – 532 с.

8. Новік В.О. Довідник для біженців та іммігрантів. К.: ГРОТ, 2001. 304 с.
9. Римаренко Ю.І. Міжнародне міграційне право : Підручник. Київ, 2007. – 639 с.
10. Світяшук А. Академічна міграція. Центр дослідження суспільства, Ukrainian Resource and Development Centre (URDC). URL: www.cedos.org.ua/uk/osvita/akademichna-mihratsiia
11. Смутчак З. В. Проблема трудової міграції: позитивні і негативні наслідки для економіки. Економічний вісник. Серія «Фінанси, облік, оподаткування». 2018. Вип. 2. С. 192-198. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ehsfat_2018_2_28
12. Українська Революція гідності, агресія РФ і міжнародне право. – К. : К.І.С., 2014. 1016 с.
13. Черкес М.Е., Погребной С.А., Курочкина М.В., Сиволога Ю.В., Журжий А.В. Правовая регламентация статуса беженцев и лиц, ищущих убежище: Учеб. пособие / Одесская национальная юридическая академия / Марк Ефимович Черкес (общ. ред.), Сергей Алексеевич Погребной (общ. ред.). – О.: Латстар, 2002. – 164с. – Библиогр.: с.76-80.
14. Чехович С. Заборона вислання (non-refoulmant) біженців, як основоположний принцип міжнародного захисту прав людини. // Проблеми міграції. - 2000. - №2. - С. 2-7
15. Чехович С.Б. Принципи невислання та невидачі як основний зміст притулку. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2004. № 6 (32). С.36-44.
16. Чумак В., Шаповалова М., Казьміркевич П. Політика України у сфері контролю над нелегальною міграцією 2006. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: http://icps.com.ua/pub/files/43/53/Migration_Policy_UKR.pdf
17. Шашкова І. Участь Міжнародної організації праці в системі міжнародно-правового захисту прав трудящих-мігрантів та членів їх сімей // Юридична Україна. – 2005. – №8. – С. 77

18. Шульга Н.А. Великое переселение: репатрианты, беженцы, трудовые мигранты. Киев: Университет социологии НАН Украины, 2002. – 700 с.
19. Kuźniak B., Zeman I. Sytuacja uchodźców wewnętrznych na Ukrainie w świetle regulacji prawno-międzynarodowych. *Studia Prawnicze KUL*. 2018. No 1 (73). S. 81-94.
20. The 1951 Convention relating to the Status of Refugees and its 1967 Protocol. A commentary / ed. A. Zimmermann. – Oxford University Press, 2011. – 1799 p.
21. Feller E. International refugee protection 50 years on: The protection challenges of the past, present and future. *IRRC* September. 2001. Vol. 83. No 843. URL: https://www.icrc.org/eng/assets/files/other/581-606_feller.pdf Guild E., Moreno-Lax V. Current challenges for International refugee law, with a focus on EU policies and EU cooperation with the UNHCR // EXPO/B/DROI/2012/15. [Electronic source]. – Available at: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2013/433711/EXPO-DROI_NT\(2013\)433711_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2013/433711/EXPO-DROI_NT(2013)433711_EN.pdf) Jastram K., Marilyn Achiron M. Refugee Protection: A Guide to International Refugee Law [Electronic source]. – Available at: <http://www.refworld.org/docid/3cd6a8444.html>